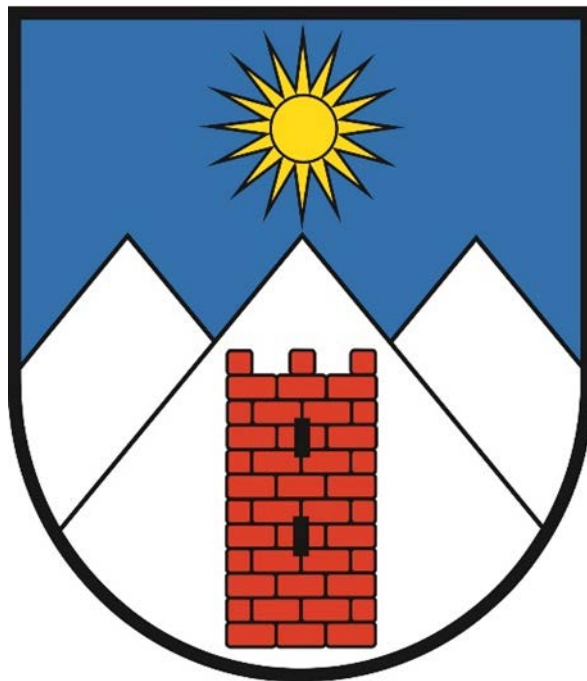


Fusiun Andriast-Breil/Brigels- Waltensburg/Vuorz



Messadi
per la votaziun da fusiun dils 24/25 da zercladur 2017

Preziadas votantas e preziai votants

Las suprastonzas dallas vischnauncas dad Andiastr, Breil e Vuorz presentan a Vus il messadi ed il contract da fusiun per las radunonzas communalas ad Andiastr ed a Vuorz, las qualas han liug sonda, ils 24 da zercladur 2017, sco era per la votaziun all'urna a Breil che ha liug ils 25 da zercladur 2017.

Ina gruppa da project cun commembers da tut las treis vischnauncas ha elaborau la basa per ina fusiun e presentau ils resultats a caschun d'ina informaziun per la populaziun ils 31 da mars a Danis-Tavanasa. La presentaziun sa vegnir consultada vinavon sin la pagina d'internet ni retratga tier las canzlias communalas. Cun quei duessen tut las informaziuns esser avon maun per saver prender ina decisiun. La damonda da votaziun ei:

"Essas Vus d'accord cun il contract da fusiun aschuntau?"

Las suprastonzas communalas dallas vischnauncas dad Andiastr, Breil e Vuorz sustegnan la fusiun.

Sin las paginas suandontas vegnan ils resultats ils pli impurtonts resumai.

1. Preavis

Sco basa per la votaziun surveschan il contract da fusiun ed il messadi present. Ultra da quei ei era il conclus dalla Regenza dil cantun Grischun dils 21 da fevrer 2017 (mira pagina d'internet dallas vischnauncas) pertuccont la promoziun dil project impurtonts.

Il contract da fusiun cuntegn las determinaziuns ch'ei valeivlas a liunga vosta. Ord vosta giuridica ha il contract da fusiun in pli grond effect che la constituziun dalla nova vischnaunca, cun quei ch'el sa vegnir midaus mo pli en cass extraordinaris.

2. Basa

2.1. Situaziun da partenza complexa

Gia il schaner 2012 han las vischnauncas dad Andiast e Vuorz votau sur dad ina fusiun pusseivla cun la vischnaunca da Breil. Andiast ha approbau e Vuorz ha snegau da fusiunar cun quellas treis vischnauncas. Ina fusiun cun Glion ei buca vegnida examinada.

Sin quei ei vegniu inoltrau a Vuorz ina iniziativa cun l'incarica dad elavurar in project da fusiun cun Glion. Medemamein ei vegniu inoltrau ina moziun cun l'incarica da reprinter las tractativas da fusiun cun Breil.

Ils 10 da zercladur 2016 han las vischnauncas dad Andiast e Vuorz votau schebein ellas dueien perseguir tractativas da fusiun cun la vischnaunca dad Ilanz/Glion ni cun Breil. Omisduas vischnauncas ein sedecididas per Breil, Andiast cun gronda e Vuorz cun minima majoritad.

2.2. Ordra e team da project

In team da project formaus cun personas ord tuttas treis vischnauncas ei vegnius incaricaus dad elavurar las cundiziuns da basa ed il contract da fusiun. Ella gruppa da project han las suandontas personas luvrau:

Representants d'Andiast: Sievi Sgier, Conrad Cabalzar;
Representants da Breil: Clau Schlosser, Sep Cathomas;
Representants da Vuorz: Guido Dietrich, Sven Seeli.

Ursin Fetz dalla scola universitara professionala da Cuera (HTW) ha susteniu la gruppa da project.

2.3. In sguard anavos

Entochen la mesadad dil 19avel tschentaner existevan el Grischun mo 48 schinumadas vischnauncas giudizialas che corrispundevan circa als cumins dad oz. In'emprova da reglar las damondas fundamentalas dall'organisaziun communal el Grischun el decuors dil medem tschentaner ei buca gartegiada. Ins ha schau maun liber al svilup dallas vischnauncas ed il resultat ei staus quel ch'ei ha dau enteifer cuort temps in grond diember da vischnauncas cun ina gronda autonomia.

Las midadas dils davos decennis han era tangau las vischnauncas grischunas. Oz semuosan ils problems pli e pli tier l'occupaziun dils uffecis, denton era cura ch'ei va per ademplir certas incumbensas communalas sco p.ex. igl agid social ni il survetsch da polizia. Oravontut vischnauncas pintgas ein exponidas ad in grond squetsch che crescha adina dapli.

2.4. La vesta dil Cantun

Il Cantun considerescha differentas e multifaras ponderaziuns decisivas per ina fusiun. Il basegns da reformar las structuras communalas variescha fermamein d'ina vischnaunca a l'autra. Differents indicaturs san gidar a sclarir quei basegns, p.ex.:

- il diember da habitontas e habitonts
- la collaboraziun intercommunal
- l'occupaziun d'uffecis
- las finanzas communalas
- il potenzial da svilup

Quels parameters ston igl empren vegnir cumbinai ed evaluai per ch'ins survegni per propi in'indicaziun partenent il basegns d'agir dad ina singula vischnaunca. Auters criteris subjectivs ni buca mesirabels san denton era haver ina gronda influenza sin il basegns d'agir d'ina vischnaunca. Enteifer il perimeter da fusiun muossan las vischnauncas per ordinari differents basegns d'agir. Il tempo da refurma duei sedrizzar tenor quellas vischnauncas che han il pli grond basegns d'agir.

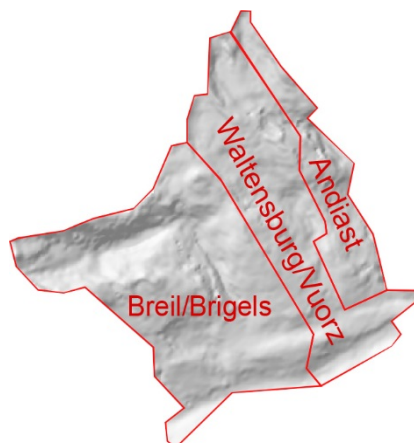
2.5. Finamiras concretas

Projects da fusiun han las suandontas finamiras concretas:

- ademplier ils duers a moda pli effectiva resp. pli efficienta
- sbassar ils cuosts grazia a recavs da scala
- meglierar las structuras organisatoricas
- coordinar las incumbensas, las cumpetenzas e la responsablada finanziaria
- meglierar la qualitat dils survetschs communalas
- augmentar la peisa ella regiun ed enviars il cantun
- sbassar la taglia ed augmentar l'attractivada cun ina posiziun da concurrenza meglierada
- meglierar ils dretgs da cundecisiun democratics cun sliar corporaziuns intercommunalas
- optimar l'occupaziun d'uffecis

2.6. Situaziun da partenza

	Andiast	Breil	Vuorz
Habitonts per ils 31-12-2015	203	1258	338
Surfatscha en ha	1'363	5'084	3'232
Pei da taglia	125 %	100 %	130 %
Pei da taglia da schischom	1.3 ‰	1.7 ‰	2 ‰
Taglia sin midada da maun	2 %	2 %	2 %
Taglia cantunala/pers. en frs.	1'387	2'055	1'618
Tscheins d'aua/pers. en frs.	1'390	671	1'469
Cashflow/media/pers. (media da 5 onns)	995	2'249	1'747
Autoritads communalas	<ul style="list-style-type: none">• Radunonza communal• Suprastonza communal• Cummissiun da gestiun	<ul style="list-style-type: none">• Votaziun all'urna• Radunonza communal• Cussegl da vischnaunca• Suprastonza communal• Cussegl da scola• Cummissiun da gestiun	<ul style="list-style-type: none">• Radunonza communal• Suprastonza communal• Cummissiun da gestiun



(Illustraziun 1: Presentaziun geografica dil perimeter da fusiun)

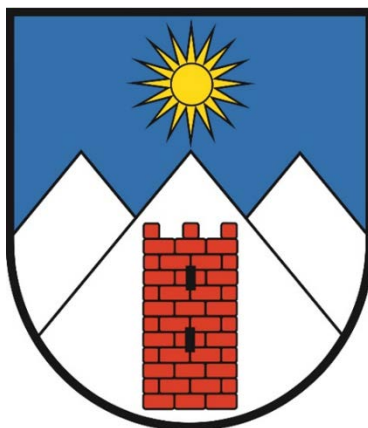
3. Conclusiuns

3.1. Agir

Ina fusiun pretenda l'elaboraziun d'in contract da fusiun. Quel vegn suttamess alla votaziun en tut las vischnauncas. Ad Andiast ed a Vuorz ston las radunonzas communalas decider, a Breil croda la decisiun all'urna. Silsuenter approbescha la Regenza grischuna il contract da fusiun. Il Cussegl grond decida definitivamein davart la fusiun (mira era cefra 4).

3.2. Num da vischnaunca ed uoppen

La vischnaunca fusiunada duei haver num Breil/Brigels. Ils nums actuals restan sco noziuns geograficas e sco nums da fracziuns.



(Illustraziun 2: Uoppen dalla vischnaunca fusiunada)

La proposta per in niev uoppen – elaborada dil heraldicher Rolf Kälin – cuntegn in sulegl (proposta Andiast), in casti (proposta Vuorz) e la cadeina dils Cavistrai (proposta Breil) ed ei part integrala dil contract da fusiun.

Sin funs blau glischa il sulegl sur la cuntrada (treis cuolms) cun sias tschun fracziuns che secattan tuttas sin collinas suleglivas en ina cuntrada muntagnarda. La tuor dat perdetga dalla reha architectura (castials, baselgias, capluttas, casas) sco era dalla cultura vivida.

Silla cadeina dils Cavistrai (Brigelsrhörner) sa vegnir mussau mo a moda simbolica. Ils treis spitgs ein piazzai egl uoppen a moda simmetrica. Els representan era las treis vischnauncas

fusiunadas. Baghetgs complexs sco il Munt Sogn Gieri cun ses differents baghets san era vegnir representai mo a moda simbolica.

Igl uoppen proponiu ei unics ed ei buca d'anflar tier outras vischnauncas svizras.

3.3. Organs da vischnaunca

La nova vischnaunca dispona d'ina votaziun all'urna, d'ina radunonza communal sco era d'in cussegl da vischnaunca (parlament) e d'ina suprastonza communal. Quei corrispunda all'organisaziun actuala dalla vischnaunca da Breil.

La suprastonza communal secumpona el futur da tschun commembers. Per l'emprema perioda d'uffeci secumpona ella da treis commembers dalla vischnaunca veglia da Breil e mintgamai dad in commember dallas vischnauncas veglias dad Andiastr e Vuorz. Sch'ei dat neginas propostas ord ina dallas vischnauncas vegn quella remplazzada dad ina candidatura dad in'otra vischnaunca.

El cussegl da vischnaunca ha el futur mintga vischinadi il dretg da minimum in sez. Il cussegl da vischnaunca sa vegnir aboliu sil pli baul suenter ina legislatura tenor la lescha communal. Ils detagls vegnan stipulai en la nova constituziun. Per l'emprema perioda d'uffeci da quater onns vegn il cussegl da vischnaunca denton aunc eligius dallas vischnauncas veglias. El secumpona dad otg commembers dalla anteriura vischnaunca da Breil, treis commembers da Vuorz e dus commembers dad Andiastr. Las elecziuns vegnan fatgas ellas veglias vischnauncas tenor dretg vertent: ad Andiastr ed a Vuorz da radunonza communal, a Breil all'urna. A Breil san ils vischinadis far propostas sco tochen dacheu.

3.4. Organisaziun dils vischinadis

L'autonomia locala ei fetg impurtanta e l'organisaziun da tala sa succeder sco actualmein en la vischnaunca da Breil. Previu ei da definir Andiastr, Breil-vitg, Dardin, Danis-Tavanasa e Vuorz sco vischninadis senza persunalitad giuridica. Vischinadi ei in plaid tipic per la vischnaunca da Breil. El ha la medema muntada sco fracziun. Talas duein denter auter esser responsablas per far propostas en connex cun las elecziuns dallas autoritads communalas. Ils detagls vegnan reglai ella constituziun dalla nova vischnaunca.

3.5. Administraziun communal

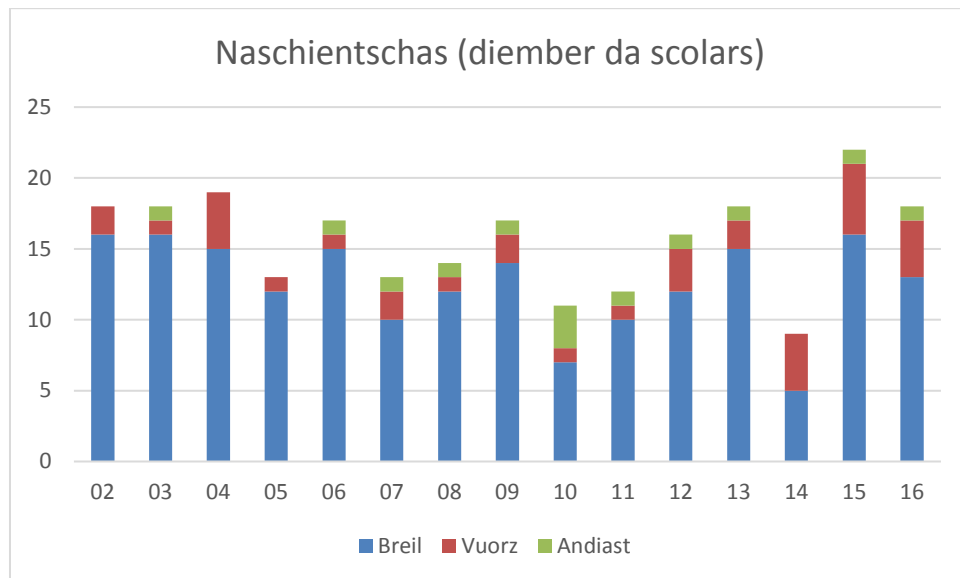
La canzlia communal sesanfla a Breil-vitg en las localitads actualas dalla Casa Sentupada. Da biros da satelit vegn desistiu, denton duei - principalmein per persunas attempadas - vegnir purschii in survetsch da casa individual tenor basegns; quei oravontut duront la fasa transitoria tochen che la via da colligaziun ei realisada. Ultra da quei duei il survetsch virtual vegnir extendius (pagina d'internet). Il persunal existent vegn surprius dalla nova vischnaunca, aschia ch'ei dat neginas relaschadas.

3.6. Survetsch tecnic/forestal

Ei duei dar in menaschi tecnic communal sco unitad d'organisaziun. Quel cumpeggia sut ina direcziun las duas partiziuns forestales ed il survetsch tecnic. L'infrastructura existenta dils luvratoris forestals e communalas duei vegnir adattada e nezejiada vinavon per in menaschi che sedrezza tenor ils basegns dalla vischnaunca.

3.7. Scola

Ina fusiun dallas scolas dallas treis vischnauncas fa grond senn. Ils affons d'Andiast e Vuorz vegnan scolai actualmeins a Rueun. Quei duei midar cun la fusiun. Egl avegnir frequentan ils scolars ord quellas duas vischnauncas lur nov onns da scola a Breil-vitg e Danis. Il diember da scolarets lubescha dad era menar ina scoletta a Vuorz sper las scolettas existentas da Breil e Danis; quei silmeins entochen igl onn da scola 2021/2022. Schebein la scoletta vegn menada vinavon a Vuorz decida la vischnaunca nova suenter haver tratg en consideraziun ils fatgs pedagogics, socials e finanzials. Igl ei buca previu da far midadas vid ils ulteriurs loghens da scola. L'emprema tochen quarta classa van a Breil-vitg a scola, la tschunavla e sisavla classa ed il scalem superiur a Danis-Tavanasa.



(Tabella 1: Naschientschas ellas treis vischnauncas)

Entochen che la via da colligaziun ei realisada eis ei denton previu ch'il status quo vegn mantenius. Quei vul dir ch'ils scolarets ed ils scolars da Vuorz e d'Andiast van vinavon a Rueun a scola. Quei ei discutau cun las autoritads dad Ilanz/Glion. Ils affons da Vuorz ed Andiast ein era egl avegnir beinvegni en la scola da Rueun. La scumiada duei succeder en buna entelgentscha denter tut ils pertuccai (affons e vischnauncas).

Ina fusiun dallas scolas ha ils suondonts avantatgs:

- La scola fusiunada contonscha in diember dad affons che lubescha da restar independenta.
- Las partiziuns contonschan grondezias idealas per dar scola: partiziuns dad ina classa, lavurs da gruppa, concurrenza en classa, surveseivel per las personas d'instrucziun.
- La scola fusiunada sa porscher tut las partiziuns d'instrucziun (inclusiv terapias) el liug.
- La scola fusiunada vegn menada per romontsch e promova quel els vitgs pertuccai.
- La scola fusiunada ei ina scola dil di (blocs, meisa da miezdi, temps da studi).
- L'infrastructura ei ton a Breil sco a Danis en uorden.

Ei dat vinavon in cussegl da scola. Igl ei denton buca previu da far prescripziuns pertuccont la composiziun.

3.8. Agricoltura ed alpeggiaziun

L'agricoltura ei en tuttas treis vischnauncas fetg semeglionta. Las vischnauncas ein possessuras dallas alps, las qualas ein tuttas affittadas a societads. Quellas organiseschan e survigileschan il menaschi annual entras ina cumissiun d'alp.

Igl ei previu da mantener il status quo (la vischnaunca fusiunada surpren ils contracts d'affittaziun existents), las cumissiuns d'alp existan vinavon (talas san vegnir coordinadas dil gerau d'alp).

Ils dretgs da gudida existents stattan en emprema lingia a disposiziun als purs dallas vischnauncas dad oz, suenter a quels dalla vischnaunca nova e pér il davos ad alpegiaders d'ordeifer. Per l'affittaziun da pastiras e praus communal valan ils medems principis.

3.9. Turissem e commerci

Turissem e commerci ein impurtants facturs economics. In svilup positiv selai sustener meglier dad ina ferma vischnaunca fusiunada.

3.10. Finanzas

a.) Situaziun da partenza

Las treis vischnauncas disponan da differentas cundiziuns finanzialas. La situaziun finanziaria da Breil sa vegnir taxada per buna tochen fetg buna. Las vischnauncas pintgas Andiastr e Vuorz han da dar damogn a pli grondas sfidas finanzialas; quei semuossa era els aults peis da taglia.

b.) Finanzas senza fusiun

Pil project da fusiun ei vegniu fatg ina planisaziun da finanzas per Andiastr, Breil e Vuorz pils onns 2017 – 2022. Ad Andiastr ed a Vuorz stattan aultas investiziuns (en proporziun per habitont) sin rucca. Ad Andiastr setracta ei oravontut dil project d'aua general (schinumnu GWP) ed a Vuorz oravontut da vias da meglieraziun. Schegie ch'ei setracta d'investiziuns necessarias, fussen ellas buca realisablas senza las contribuziuns da fusiun e stuessen vegnir spustadas. Il grad dad autofinaziun dallas duas vischnauncas schai marcantamein sut la finamira da 100%. Breil noda els rendaquens currents cuntinuadamein gudogns e sa financiar sias investiziuns ord atgna forza.

c.) Contribuziun cantunala da fusiun

Cun decisiun dils 21 da fevver 2017 ha la Regenza grischuna previu pil project da fusiun ina summa da 6,05 milliuns francs. Quella secumpona sco suonda:

-	Contribuziun da promoziun	fr. 1.58 milliuns
-	Ulivaziun dil pei da taglia	fr. 1.02 milliuns
-	Disparitads dall'infrastructura	fr. 1.00 milliuns
-	Indemnisaziun scola Rueun	fr. 0.40 milliuns
-	Contribuziun als cuosts da project	fr. 0.05 milliuns
Total		fr. 4.05 milliuns
-	Via da colligiazion (50% vid ils cuosts restonts)	fr. 2.00 milliuns
Contribuziun totala		fr. 6.05 milliuns

Ina cumparegliazion cun la contribuziun da fusiun digl onn 2012 ei buca pusseviva. Per l'ina ein differentes projects che fussen vegni susteni vegni realisai el fratemp e per l'otra ei ina nova ulivaziun da finanzas ida en vigur.

En consequenza dallas decisiuns democraticas dils 12 da zercladur 2016 ein las duas vischnauncas a favur d'in project da fusiun cun Breil e sin basa dil clar consentiment da quest

perimeter ei la Regenza grischuna digl avis ch'ei seigi convegno da mantener il spazi da promoziun existent. Quel secumpona actualmein dallas treis vischnauncas pertuccadas. Ella vegn a promover fusiuns enteifer quei perimeter, denton buca fusiuns che surpassan il perimeter.

d.) Plan da finanziaziun dalla vischnaunca fusiunada

En in secund pass ei vegniu realisau il plan da finanzas dalla vischnaunca fusiunada. En quei connex ei vegniu risguardau las suandontas cundiziuns da rama:

Surpli entradas: spargn d'expensas entras sinergias (ca. 300'000 francs entras scola ed autoritads), surpli entradas muort la contribuziun annuala dall'ulivaziun da finanzas cun rodund 56'000 francs, sco era entras la contribuziun da fusiun.

Meins entradas: dat ei tier la taglia muort l'ulivaziun dil pei da taglia sin 100% e dalla taglia da schischom sin 1.7‰.

Il Cashflow (affluenza da mieds liquids) sesviluppescha cheutras sco suonda:

Svilup Cashflow	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andiast	239'758	188'956	187'671	164'676	94'074	73'773
Breil	1'132'350	975'350	1'483'275	1'293'921	976'174	776'748
Vuorz	408'370	285'669	458'952	427'965	297'144	259'675
Varianta dapersei cumulau	1'780'478	1'449'976	2'129'898	1'886'561	1'367'392	1'110'196
Varianta fusiun	1'780'478	1'449'976	6'175'275	1'994'882	1'566'131	1'312'413

(Tabella 2: Svilup dil Cashflow)

La situaziun finanziaria dalla vischnaunca fusiunada ei marcantamein megliera che la varianta dapersei. Mirau sur tut ora vegnan denton oravontut la sminuaziun (probabla) dils tscheins d'aua ad influenzer la situaziun finanziaria generala ils proxims onns. Ord tal motiv ei da quintar cun ina sminuaziun dil Cashflow entochen igl onn 2021 e quei schibein culla varianta da fusiun, sco era culla varianta dapersei.

e.) Taxas

Sefundond sin la lescha superiura (Kostendeckungs- und Verursacherprinzip) ha la vischnaunca fusiunada d'unificar las taxas. Igl ei buca da quintar cun grondas midadas.

3.11. Via da colligiazion

a.) Principi

Ina via da colligiazion communal, carrabla da stad ed unviern denter ils vitgs da Vuorz e Breil ei la basa per ina fusiun. Ella ha da survir al traffic denter las fracziuns e scaffescha la pussevkladad dad ina convivenza pli stretga denter las fracziuns existentas d'Andiast, Breil e Vuorz. Purschidas culturalas, politicas ed economicas san vegnir visitadas e nezegiadas a moda convegno senza incaps. Per ils scolars ei ina colligiazion carrabla era duront il temps d'unviern senza prighel d'accident necessaria. La colligiazion ha, en emprema lingia, da survir alla populaziun e siu basegn en la veta da mintgadi.

b.) Trassé dalla via

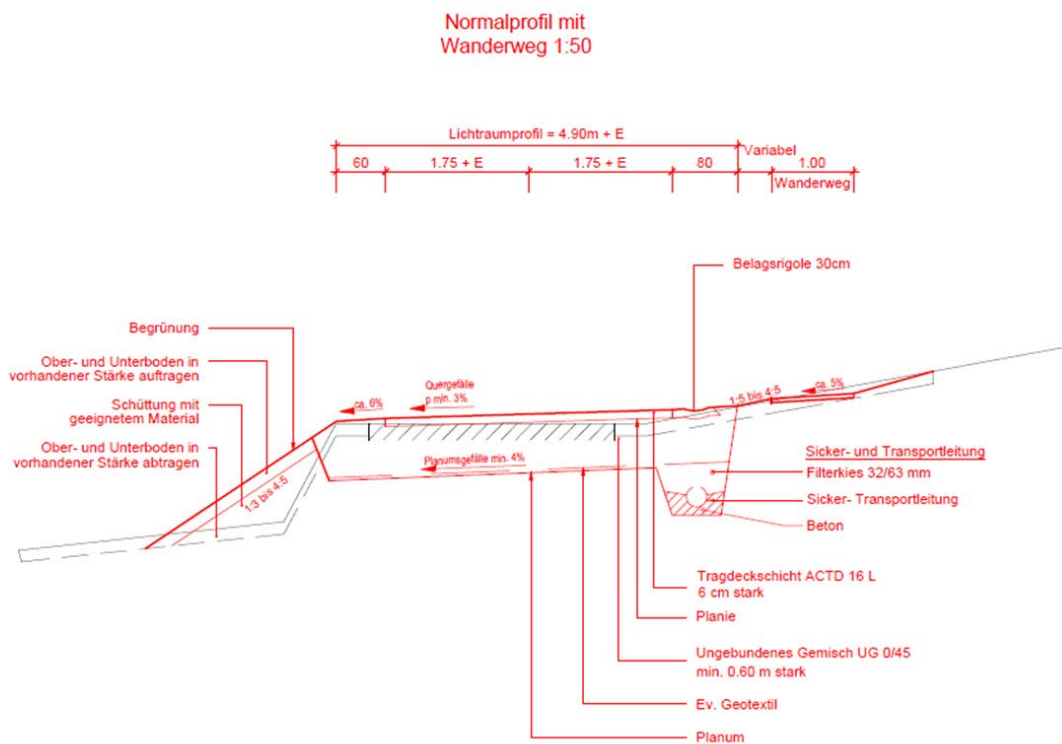
Il biro d'inschignier Cavigelli SA, Glion, ha elaborau in'expertisa cun differentas variantas e calculau ils cuosts per l'extensiuin e la construcziun d'ina via che meina naven da Vuorz-Curtginet sur Migliè a Breil-vitg. Autras variantas (Munsauns ni era Migliè atras Fontauna Freida – Stretga) ein vegnidas examinadas, vegnan denton buca en damonda. La via existenta sil tschancun Curtginet - Migliè vegn baghegiada ora. Il tschancun Migliè - Bostg vegn construius da niev. El contuorn da Plaun-sut/Migliè vegn realisau ina punt.



(Illustraziun 3: Trassé previu dalla via da colligiazion)

c.) Construcziun dalla via

La colligiazion asphaltada se presenta conform allas vias da meglieraziun novas. Ella ei 3.5 m lada e dispora da pusseivladads da s'entupar. Ils carauns ein slargiai. Dalla vart da cuolm ei previu 80 cm e dalla vart a val 60 cm fundament. Quel sa vegnir semnaus e cul temps era cultivaus. Sin ina cuorta part sto la senda da viajar vegnir construida a moda separada sper la via.



(Illustraziun 4: Profil normal dalla via da colligiazion)

d.) Cuntrada e traffic

La via ei definida sco via communal. Ins vul impedir che la via nova vegni duvrada da carrar naven da Glion a Breil. Perquei ha la cummissiun elaborau in instrumentari per evitar il traffic da transit cun p.ex. scamond da carrar per autos da vitgira ed autocars (incl. lubientscha excepziunala pil bus local e traffic agricol), adattar la signalisaziun sin via cantunala a Rundado. Tal instrumentari ei part dil contract da fusiun ni stat a disposiziun per la nova vischnanunca sche la situaziun sesviluppescha en la fallida direcziun.

El contract da fusiun eis ei previu che la suprastanza dalla vischnaunca nova ei obligada dad introducir ulteriuras mesiras che reduceschan il traffic sche quel crescha considerablamein. Per saver giudicar quei vegnan fatg dumbraziuns da traffic avon e suenter la realisaziun dalla via. L'incumbensa vegn surdada ad in specialist da traffic. Auters criteris san esser: reclamaziuns da vischins che stattan sper via, problems da tener en igl urari da posta etc. Ulteriuras mesiras per limitar il traffic san esser obstachels, bariera, autras disposiziuns constructivas ni ina vignetta. Dil reminent ei previu da serrar la via da Munsaus pil traffic motorisau, exceptiu il traffic forestal ed agricol.

La zona tempo 30 el vitg da Vuorz sa vegnir abolida mo sche duas tiarzas dils votants dil vischinadi da Vuorz sustegnan quei. Igl ei l'idea che mo ina radunonza da vischinadi extraordinaria a Vuorz savess insumma discutir en quella caussa.

e.) Cuosts

Ils cuosts da construcziun muntan tenor il schazetg a 5.1 milliuns francs. Il cantun e la confederaziun han sincerau contribuziuns, aschia ch'ei resta aunc da finanziar ca. 4 milliuns. Vi da quella summa paga il cantun aunc ina gada 2 milliuns. Ils cuosts restonts per la vischnaunca muntan per consequenza aunc a rodund 2 milliuns francs.

f.) Proceder

La via vegn construida en proceder dalla meglieraziun. Quei munta ch'ei dat sustegn finanziel en rama dall'interessenza agricola. Cul contract da fusiun vegn a medem temps garegiu il schinumnu credit d'obligaziun. Sche la fusiun daventa realitad sa la vischnaunca nova semetter immediatamein alla exequziun dil project da detagl. Vitier vegn il temps da publicaziun, duront il qual ils gremis pil schurmetg dalla natira ed ils possessurs da terren pertuccai san far recuors. Cheu vegn l'altezia dalla cumpensaziun pil terren definida. Senza recuors eis ei pusseivel da terminar la procedura da planisaziun en in miez onn ed entscheiver culla construcziun. La Pro Natura ei vegnida informada dils plans. Ils proprietaris ein vegni informai ad ina sesida speciala ils 24 da mars 2017.

Ella consideraziun da sia decisiun ei la Regenza era sefatschentada dalla problematica giuridica dalla damonda pertuccont "l'unitad dalla materia". Il "principi dall'unitad dalla materia" scamonda da votar en in unic project da votaziun davart pliras damondas che han negin connex ina cun l'otra. La Regenza dat sin la problematica sche la damonda da fusiun sa vegnir cumbinada cun la damonda d'ina via da colligaziun la suandonta risposta: „En il cas qua avant maun poi senz'auter vegnir constatà ch'il connex tranter la via e la fusiun resulta d'ina consideraziun logica, perquai ch'ina chausa (la fusiun) premetta l'otra chausa (la via) e perquai ch'ina chausa na fa nagin senn pratic u raschunaivel senza l'otra chausa.”

3.12. Traffic public

En sia decisiun sefatschenta la Regenza era dalla damonda dil traffic public. Schibein la lingia 90.461 Tavanasa-Danis-Dardin-Breil sco era la lingia 90.424 Glion-Vuorz-Andiast ein lingias regionalas e cheutras buca tangadas dalla fusiun. La formaziun digl urari ei dependenta dallas frequenzas. La posta dat negin sclariment pertuccont uraris futurs.

La vischnaunca nova garantescha in'offerta per scolars e habitonts denter ils vischinadis, respectiv ils loghens da scola. Sefundont sil concept da scola vegn la purschida dad urari previda a funcziunar. Da miezdi ein ils bus denton fetg occupai. In'eventuala purschida regulara cun in bus local denter ils vischinadis caschunass marcants cuosts supplementars. Ils detagls d'ina tala purschida stuessen denton aunc vegnir elaborai.

3.13. Firaus

Tenor dretg federal e cantunal ein ils suandonts firaus officials: Daniev, Venderdis sogn, Gliendisdis Pastgas, Anceinza, Gliendisdis Tschuncheismas, Fiasta naziunala, Nadal e s. Stiafen. Ella vischnaunca nova duei vegnir reglau independentamein per lescha tgei firaus supplementars che duein valer els singuls vischinadis. La medema sligaziun enconuscha era la vischnaunca da Ilanz/Glion. Igl ei pia previu ina transposiziun per ils singuls vischinadis.

3.14. Regiun/Circuit electoral

La vischnaunca nova fa part dalla Regiun Surselva e dil Circuit electoral da Rueun. Cheutras ha la vischnaunca nova il dretg dad in agen representant el Cussegl grond. Il num dil circuit ei buca cuntenteivels. Ina midada dil num pretenda denton ina midada dalla lescha cantunala entras il Cussegl grond. Cheutras eis ei buca pusseivel da far quella midada ensemen cun la fusiun. Igl ei previu da tschentiar la damonda da midada schi spert sco pusseivel.

3.15. Cultura/identitad

Era suenter la fusiun vegn la populaziun dallas vischnauncas dad oz a salvar sia atgna identitad. Las experienzas en autras vischnauncas fusiunadas muossan che la tema dallas vischnauncas pintgas da vegnir survuschadas dalla vischnaunca gronda ei buca fundada. En mintga anteriura vischnaunca duei vegnir manteni in liug da sentupada e radunonza per convischinas e convischins. Medemamein sesprova la vischnaunca nova da mantener las pusseivladads da cumpra en las anteriuras vischnauncas.

4. Ulteriur agir

Premess che la maioritad dallas votantas e dils votants dallas vischnauncas participadas dettien il consentiment alla fusiun, vegn il contract da fusiun presentaus alla Regenza per l'approbaziun. Il medem mument entscheiva la suprastonza interimistica cun la lavur. Ella elaborescha immediat la nova constituziun communal e la lescha da taglia communal. Silsuenter vegn il niev cussegl da vischnaunca eligius. Quel tracta la constituziun e la lescha da taglia e deliberescha ellas per mauns dallas votantas e dils votants. Silsuenter ston las votantas ed ils votants approbar la constituziun ed eleger ils organs previ, oravontut la suprastonza communal. Finalmein sto il Cussegl grond approbar la fusiun per ch'ella sappi entrar en vigur igl 1. da schaner 2018.

Vischnaunca dad Andiast, 09-05-2017	La suprastonza communal
Vischnaunca da Breil/Brigels, 15-05-2017	La suprastonza communal
Vischnaunca da WaltensburgVuorz, 16-05-2017	La suprastonza communal